

xualitat de l'adolescent en la societat actual. Finalment, en la dimensió integradora, es globalitzen tots els continguts i s'inclouen consideracions sobre la sexualitat com a mitjà de comunicació, plaer i afecte. Per acabar, s'hi promou l'anàlisi i el debat sobre la llibertat i la pluralitat a l'hora de triar l'objecte sexual.

Cal afegir que cap d'aquestes dimensions no es pot deixar de banda. No obstant això, en tenir uns mínims coneixements biològics, cal aprofundir molt més en les altres àrees de la sexualitat.

I bé. ¿Des de quina concepció de la sexualitat es basteix tot això? És difícil d'explicar amb uns pocs adjectius. Potser ho puc fer entendre amb unes frases. L'intent s'encamina a transmetre una idea de la sexualitat que es fonamenta en l'atracció, la potenciació de la sensibilitat no únicament genital, la valoració de l'efecte i el sentiment, el coneixement del propi cos com a element de comunicació i plaer. Sexualitat objectiva i laica, que no es guia per preceptes estrets ni pel temor al càstig sobrenatural, alliberadora del sentiment de brutícia i pecat. Sexualitat de tolerància cap a la diversitat de comportaments, sense imposar un model restrictiu. Que no pretén la dominació i s'orienta per un desig d'igualtat dels sexes en la dimensió individual no determinant. Sexualitat de cadascú, que és important però no l'única cosa, integradora, dins la vida i per a la vida.

Només hi afegiré que cal una reflexió personal o en grup, abans de ficar-s'hi, i que s'ha de tenir molt en compte el tipus de persones a qui va adreçada l'experiència.

L'educació sexual ha estat incorporada en pocs llocs amb encert...

/ Carles Francesc

Els joves no ho saben tot

Rafael Xambó s'ha ocupat últimament de l'educació sexual de la joventut. Té, per tant, una visió fonamentada i pràctica de la situació.

¿Per què l'educació sexual?

Adon BELTRAN

R.-Bé, hi ha gent que defensa la idea de deixar-ho córrer. D'altres ho troben molt utòpic en la societat actual. De fet, però, hi ha una contraeducació sexual efectiva. Deixar-ho córrer és, per tant, seguir permetent la continuïtat de la tradició repressiva.

P.-L'educació sexual, ¿una assignatura?

R.-Sóc contrari a aquesta possibilitat. La sexualitat no es pot compartimentar ni burocratitzar. S'ha d'incorporar d'una forma natural a diverses àrees de l'ensenyament, la filosofia, la història...

P.-¿Es tracta, així, d'un aspecte de la renovació pedagògica?

R.-Sí, però tinc sospites fonamentades que no hi serà incorporada oficialment...

P.-¿Quins són els models pel que fa a aquesta qüestió en altres països?

R.-L'educació sexual ha estat incorporada en pocs llocs amb encert. Suècia n'és, potser, el millor exemple. Després de la guerra mundial, fou impulsada inicialment per un institut de caràcter privat (amb participació de sindicats, organitzacions juvenils i entitats científiques). S'organitzaren campanyes d'informació i difusió i es suscitarren debats i enfron-

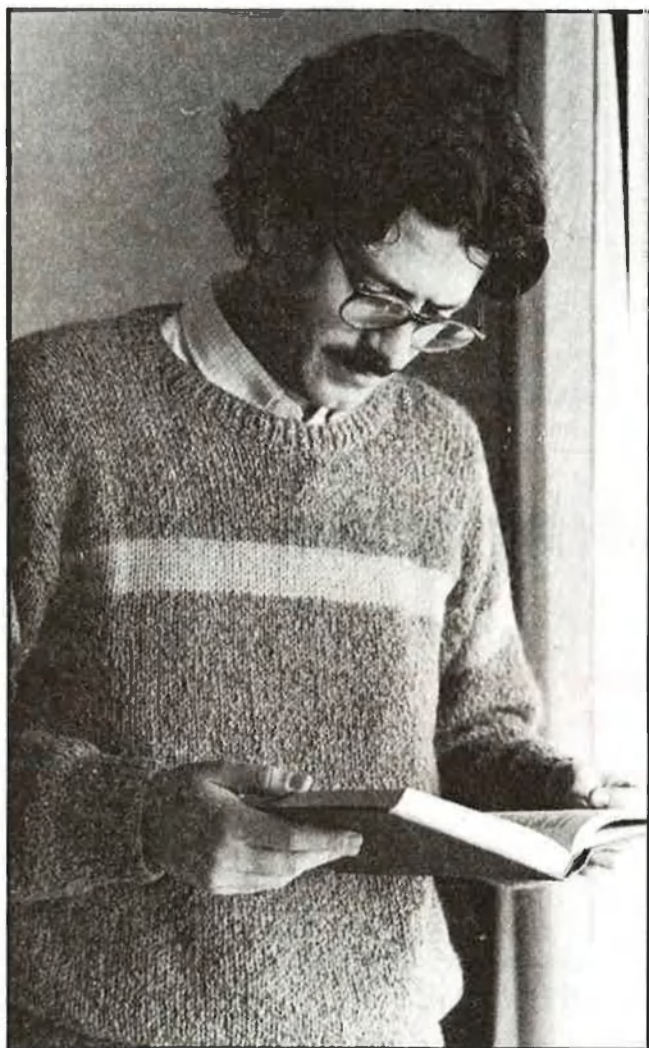
taments. A partir de 1956, el mateix estat va recollir la iniciativa i fou elaborat un llibre d'orientació per als mestres, els criteris del qual consistien a no condicionar la conducta sexual dels xiquets, a informar sobre les diverses actituds respecte al sexe i a explicar que la família no és l'únic àmbit de convivència. D'aquell llibre s'han fet diverses revisions. En aquest moment és l'experiència més arrelada i avançada.

En altres països, com ara França i Itàlia, s'han produït diferents afers i polèmiques. A Gran Bretanya, d'ençà l'any 1962, la BBC fa programes adreçats a l'educació i la informació sexual dels joves, i

altres adreçats als pares i als fills, conjuntament. A França s'ha introduït sense massa problemes a partir de l'escàndol al voltant d'un llibre de Carpentier, que invitava la joventut a una vida sexual desinhibida. A l'URSS, forma part

diferència entre les xerrades a càrrec de capellans o metges i les experiències més permanents. D'aquestes, n'hi ha molt poques. I, sobretot, no n'hi ha cap de global i planificada amb extensió.

P.-Tu has iniciat alguns

Carlos Francese

Cal deixar de banda els tòpics...

dels programes d'EGB i s'introduirà a l'ensenyament mitjà dins de la «formació per a la convivència». Als EUA, a través de «l'educació per a la família», s'inclou en l'aprenentatge dels codis socials imperants.

P.-¿I a l'Estat espanyol?

R.-Des dels poders públics, no hi ha res. Hi ha intents aïllats. I una gran

estudis i enquestes sobre la qüestió...

R.-La meua idea de la sexualitat en l'adolescència tenia més a veure amb la pròpia adolescència que amb la dels alumnes. Sobre la marxa, em vaig adonar que era necessària una informació sobre el que passava i sobre allò què en pensaven. En l'assignatura d'ètica va sorgir

la qüestió, suscitada pels mateixos estudiants. Em vaig plantejar iniciatives per aconseguir informació sobre què en pensaven i què els preocupava (qüestionaris, enquestes...). Vaig tractar d'elaborar un temari i em vaig adonar que el problema era general de tot el sistema educatiu. Era, així, necessari obtenir informació científica sobre la sexualitat dels joves al País Valencià. I vaig començar a elaborar-ne una enquesta, amb l'ajuda d'alumnes i professors d'altres centres educatius.

les informacions que els arriben i creen una imatge deformada de la qüestió. Ja no els marca tant la interpretació religiosa, però hi segueixen funcionant actituds morboses. En general, hi ha desorientació. El 99% dels joves reclamen informació sexual.

P.-¿Quines propostes pràctiques s'hi poden fer?

R.-L'escola i la societat hi han de jugar un paper important. En aquestes edats (dels 15 als 19 anys) les distàncies entre pares i fills són molt grans. No hi

En general, hi ha una gran desorientació. El 99% dels joves reclamen informació sexual.

P.-¿En tens ja conclusions?

R.-Estic en la fase de classificació de dades. Hi he introduït una aportació nova, consistent en dues escales d'actituds: l'una davant la igualtat dels sexes i l'altra davant la tolerància sexual. Aviat en tindrem dades concretes i podrem interrelacionar les dues escales, i avaluar-les en funció de la procedència social, el tipus d'educació...

P.-Però, personalment, ¿quines apreciacions pots fer-ne, ara com ara?

R.-Cal deixar de banda els tòpics en parlar de la sexualitat dels adolescents. Ni «ho saben tot» ni «la joventut està perduda». El comportament sexual dels joves observa les mateixes circumstàncies que la societat en general. Els mitjans de comunicació, les pàgines de successos... són

ha cap centre públic per a la informació sexual als joves. Els centres de planificació sexual són més llocs per a facilitar anticonceptius que veritables centres on es plantege el tema globalment. Pel que fa a l'educador, més important que els continguts és treballar honestament. Es tracta de plantejar els conflictes. No de despullar-se i contar els propis fantasmes, ni de respondre clarament a allò que no es té resolt

P.-¿Què és el que es podria començar a fer?

R.-Hi ha diversos nivells. Les experiències individuals, connectar la gent que hi fa alguna cosa, impulsar grups de treball des de les instàncies educatives i, també crear serveis d'orientació sexual als joves com el que funciona a Barcelona, de fa tres anys. Crec que això tindria una resposta immediata.